

83862

శ్రీ దత్తభావ సుధారసము

శ్రీ దత్తభావ సుధారసము

కృంభకర్త.

నాదెళ్ల మేదా దక్షిణామూర్తి

బంధు.

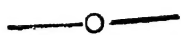
కాకిరైట్

1955

[మొదట 0-4-0

శ్రీ గురుభక్తి ప్రబోధిక

శ్రీ జ్ఞానానందాచార్యుల వేత్తి ! మోక్ష మార్గములు లోకా
 భావములు వేత్తి ! వత్సావేద్య పరమార్థములు

జ్ఞానైకగమ్యమా మోక్షమునే గొల్పి దిశ్యమగు. తత్సర్వముప మెట్టి
 దనిన, పట్టిగానట్లు నిశింపనితడఁ గర్మసహితమైనపు లవిద్యనో, గూడి
 మాయలోలినమే బ్రహ్మమునంది ధాయాపునుచురూపమున వధేదముగానున్న
 క్షేపచపై యది పూడియ విజాతీయ స్వగత భద్రసూక్ష్మమా నద్వితీయ సచ్చిదా
 నందముయ మన నొప్పెను. కృమముగా జీవులయొక్క కర్మపరిపక్వతమట్టి
 బ్రహ్మమునకుఁ గాను బహుత్వమునంద సంకల్ప ముదయించినంతనే 'శబలత'
 మేర్పడి తమఃపరిధాన ప్రకృతివల్లఁ బంచ భూతములును, దత్పంచీకరణమున
 సమస్తీవ్యప్తిరూప మాలపుష్టియైం గావయ్యెను. యిట్టివిద్యాప్రతిబింబితబ్రహ్మ
 పరిచ్ఛిన్నపాథ సీతీవలన ననేక జీవరూపములుగా జేమాత్ర యావసాత్రీయ
 పంచకొక చతుర్వర్ణిని తత్త్వానచ్చిన్నత నంది యన్యత జడ మఃఖాత్మకే ప్రపంచ
 చికముగా భాసింపజేసెడిది.

అజ్ఞానావరోమున నిందుఁ బరస్పరాధ్యాస ముదవుటవలనఁ దత్తద్భ్రాంతు
 లేర్పడు చుండును. అందు (1) జీవేశ్వరభేదరూపాది భ్రాంతులు వింబప్రతి
 వింబ దృష్టాంతమువలన (2) అంతఃకరణ తాదాత్మ్యమువలనఁ గలిగిన కర్తృత్వ
 భోక్తృత్వ భ్రాంతులు తత్సంబంధములేని సుషుప్తిలో లేని హృదయేరక్తవస్త్రా
 పరిసిత స్ఫటిక వర తుల్యతవలన (3) దేహము దృశ్యము నాత్మ ద్రష్టయు
 నాయుండఁగా, దేహాత్మభావమును దాన నేర్పడిన మమత్వముగొల్పు సంకల్పాంత
 ఘటాపాధిని తాకాశచలన సాదృశ్యమువలన (4) బ్రహ్మచైతన్యము నాశ్ర
 యించియున్న మూలావిద్య ప్రారబ్ధవికేషమున సంక్షోభమొందఁగా, జడ
 చైతన్యమైన ప్రపంచరూపవికారమును బొందుటంగలుగు వికారభ్రాంతి రజజ్జ
 సోపదాహృతినిబట్టి యవిద్యాపరిణామమైన యాప్రపంచకమెల్ల సభిషానమా
 బ్రహ్మచైతన్యమునకు వివరముగాఁ జెలియుటవలన (5) జగత్సత్త్వత్వభ్రాంతి
 యన్ననో, సునర్థకుండల సదృశతంగాంచి తత్కార్యకారణ భేదమునెంచి
 యస్థిభాతి ప్రియావస్థితినందు కుడబ్రహ్మమునందు జగత్సంబంధమునఁ గల్పితము
 లేన నామరూపములు మిథ్యయని తెలియంగలుగుటవలన కృమకృమముగా
 వారించుకొన వలసియుండును.

ఈ యజ్ఞముల గవల కారణశరీర సంబంధియేకాని, తనదంతమాత్రము
 వానియందు నున్న సాత్వికమును నట్టి జేయనియు రూఢముగాఁ జెలియవలయును.
 ఎట్లనఁ దాననుదీపము వెలుగుచుండు నాటికకాలవంటి యీ నూలదేహమునం
 దాచిదాభాసుఁడే జేఁడు, మనసు మంత్రి, బుద్ధి నాయక, ప్రాణములు సేవ
 కలు, దశేంద్రియములు వాద్యములు, శబ్దాది విషయములే సభాసమలుగాఁ
 బ్రవేశించి వ్యవహరించినకాలమే జాగ్రత్తవస్థయు స్వప్నావస్థయునై, నాట
 కములేనివేళయే సుఖ ప్రియమున్నది. అప్పుడును దాను సాక్షిగా నుండక
 మానఁడట నే యాయనుభవమును నిద్రాశీచినవెనుకఁ జెప్పఁగలుగు చుండును.
 ఇంద్రియాంతఃకరణసాహాయ్యమున జాగ్రత్తయ్యింప నంతఃకరణమాత్ర సహాయమున
 స్వప్నమందును ననవాయముగ నే సుఖ ప్రియము గాను బ్రకాశించుచు నా యా
 యవస్థలను గుర్తింపఁగలుగుచున్నాడు.

ఇట్లు నూల నున్న కారణములనెడు శరీరత్రయముకంటెను, జాగ్ర
 త్స్వప్న సుఖపులనెడి యవస్థాత్రయముకంటెను, నన్నమయ ప్రాణమును మనో
 మయ విజ్ఞానము యానందములు లనెడు కోశపంచకముకంటెను, జానేందియ
 పంచకము కర్మేంద్రియపంచకము, ప్రాణావాాయపంచకము, శబ్దాదివిషయ
 పంచకము, తేజోరసమిశ్రితములనెడు సుతుష్టింకలి తత్త్వములకంటెను వేటై
 వీరికన్నిటికైన సాక్షిగానున్న బ్రహ్మమనేతానని 'తత్త్విమ'స్వాది మహావాక్యా
 వహాధమవలనఁ జెల్లియవలెను. అయిన, హాయాదివాక్య నివృత్తియుఁ దత్కార్య
 సహిత ప్రకృతి నివృత్తియుం దివనఁ బ్రకృతిబ్రహ్మసంబంధ నివృత్తియు,
 నంత జీవేశ్వర భేదభావ నివృత్తియుం దరువాతఁ గర్మత్వ భోక్తృత్వ బంధ
 నివృత్తియుం గలిగి, తుదకు దుఃఖనివృత్తియై, కృమముగాఁ బరమానందరూప
 బ్రహ్మ ప్రాప్తి కావలెను. అట్టిదే బ్రహ్మవిద్యరిషత యనిపించుకొనును. ఇట్లు జీవ
 బ్రహ్మైక్యానుభూతికలుగ నపహాతి జ్ఞానసాధనముగా శ్రీ శాంకర బ్రహ్మమ
 చింతనసంపదన రీతిని 'బ్రహ్మైవాహమి న సంసారే, ముక్తాహ'మృన్న ముక్కలు
 పెదపుటమహాత్రిమేకాక మనమునకంటవలెను. అట్లట యెంతటి మహాసాధవ
 లకో కాని సార్వజనీనము గానేరదు.

కావుననే సర్వలోకతారకముగా 'భక్తి ర్నిశ్రేణికా పర'మృనిరి. 'భక్తి'
 యనఁగాఁ బూజ్యులయెడ ననురాగము కలిమి. ఆయమర క్తియన్ననో, 'అంకో
 లం నిజబీజసంతతి, రయస్కాన్తోవలం నూచికా సాధ్వీ నైజవిభం, అతా
 ష్ఠితిరుహం, సింధు స్ఫుగిద్వల్లభం ప్రాణోత్తిహ యథా తథా' యని జగదురు
 ప్రబోధితమేయాయె. ఇట్టి 'గాణీభక్తి' ముం దలవడిన, నదే 'పరాభక్తి'కిం
 ద్రోవఁజూపి, క్రమముగా స్వస్వరూపాను సంధానమున కిరవయ్యెడిది. అద్దాని
 కైటెన, సాకారరూపకల్పన మత్యావశ్యకము కాఁగా నమ్మూర్తి త్రితయమును
 దత్తదవతారములును వివరింపుటజనయ్యెను. దాన, మతభేదము లుత్పన్నములు

కాకమానవయ్యను. కాబట్టి యొకమత్య సంపాదకముగా నాత్రిమూర్తి స్వయా పమునే యెల్లరుం వెలిసికొని, 'శ్రవణం కీర్తనం విష్ణో స్మరణం పాద సేవన మర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్య మాత్మనివేదన'మృన్న చందాన భక్తి నైఋపుటే సర్వ శ్రేయోదాయకము.

ఈ త్రిమూర్తి యోగమార్గ ప్రితిహేపనముఁ గావించి లోకానుగ్రహంబు నేయ ననసూయా గర్భశుక్తి ముక్తాఫలంబై యీధాత్రిం దొలత నవతరించెను. తచ్చరిత్రము పురాణప్రసిద్ధము. భూమివలన సైరణయు గంధవహుని వలన బంధురంబగు పగోపకారంబును..... సుదకంబువలన నిత్యశుభిత్వంబును నగ్నివల్ల నిర్మలతయు..... వననిధివలన నుత్సాహగోషంబులును, శలభంబువలన శక్త్యను కూల కర్మాచరణంబును, భృంగంబువలన సారమాత్రగ్రహణ విశేషంబును, స్తంబేరమంబువలనం గాంతావైముఖ్యంబును ..... కుర్రరంబువలన మోహపరి త్యాగంబును ..... నూర్ణ నాభివలన సంసారపరిత్యాగంబు' నిట్లు 'ప్రేమిమల విజ్ఞానవిపులా భవ్యులుగుదువు' దవలిన నిరుపదిసలువురు నవని నిష్కానిత్య'నన్న యనఘాతుం డీతండకాచే? ఈతఁడు సత్యానంద చిదాత్మక సాత్త్వికాకారంబుఁ దాల్చి, స్మరణమాత్ర సంతుష్టివెలయ సర్వకామ ఫలప్రదాతయై, భవ బంధ మోచనముఁ గావించనే సదాదినోఽహమస్మి' యని మనల నందఱు దరిం పండేయ నిం చే గు ప్తతం గనియున్న మహాయోగపుంగవుఁడు.

అట్టి శ్రీదత్తాత్రేయమూర్తులను గూర్చి తత్త్వముగాఁగ్రంథాంశములను నేక రించి తవనంత రావతార కథాసహితముగా మహారాష్ట్ర ప్రాంతలో నొకసరస్వ తులు 'శ్రీగురుచరిత్ర'మన విరచించియుండ, నద్దానినే 'సంహితా' తాఖ్యముగను శ్రీదత్తపురాణాదికముల నింకెన్నిటితో శ్రీశ్రీవాసుదేవానందసరస్వతులు జ్ఞాన కర్మభక్తి కాణ్డాత్మకములుగా గీర్వాణంబునం బలికి పలికి, సర్వోపాసక మననయోగ్యము గాదగునట్లు తచ్చరిత్రాంశస్ఫూర్తక శతకరూపమున 'శ్రీదత్త భావ సుధారసము'ను గూర్చి ప్రసాదించియున్నారు. అద్దానిని శ్రీకాళీ వాసులైయుండిన శ్రీశ్రీబ్రహ్మానందసరస్వతులు తాము హృద్గత మొనరించి కొని లోకోపకారకముగాఁ బ్రచురపఱచి యుండిరి. వారే నమ్మఁ బ్రోత్స హించి 'శ్రీగురుసంహితాంధికరణ రూపమైన 'శ్రీగురుదత్త సరస్వతీయము' రచియింపఁజేసిన వెనుక 1937 లో నివ్వొటికి విచ్చేసిన తఱి, సీ'సుధారస ము'ను నన్నాప్సాదింపఁజేసి, తెలుగుపద్యములుగా వ్రాసియుమ్మని కొరచు, మూలగ్రంథమం దుత్తరాధ్యమున శ్రీగురుసంహితా కథాంశము లితిసంగ్రహ ముగా నుంటుచే వానిని సాధ్యమావఱకు విపులీకరింపుమనికూడ నాదేశించిరి. అట్లది యొనర్పంబడి తద్వార్తమునఁ బదుగురినోళ్లలోఁ బడియుండెను.

ఇప్పు డద్దాని నింకెందఱెందఱో తమతమ వాక్కుల కక్కించికొఁ గుతూహలపడి యడుగుచున్నారు. అట్టి శ్రీగురుదత్తోపాసకులందరి తూమాడు

వాస్తవ్యులు శ్రీకాళిదాసు శంకరయ్యగారు నా కపరిచితులయ్య నొరల
ద్వారమునం చెలిసికొని నాకు వ్రాసిన లేఖయే యిద్దాని నేతాద్యశ భక్తాగ్ర
గణ్యుల కందింపను శ్రీదత్తపురాణాంధ్రీకరణము నింకసాగింపను గూడఁ
బ్రోత్సాహకము కానా టుభయతారకము.

ఉ. చిత్తమున స్పదా నిలిపి, చేతులుమోడిచి మ్రొక్కుదుం గృహ
యత్తుల దత్తుల; స్మహి, నుపాత్త మహత్తమ విత్తి, నిత్తణిన్
బత్తి సరస్వతు ల్లోలుపు బాటల, నేటగు సూటిఁ గాంచనా
దత్తకథాసుధానుభవ తర్పితచిత్తుల నుద్ధరింపఁగన్ ||

బంధు
మన్మథమార్గశీర్షము } నాదెళ్ల మేధాదక్షిణామూర్తి

శ్రీ మేధావశీలామూర్తయనమః

శ్రీ దత్తభావసుధారసము

శా॥ శ్రీమహాదేవ! ముక్తికాన్తపదముల్ చిత్రింబునన్నిల్పి, స
ద్గుణులంబున పూర్తిచూడంగొల్పి, త్రినేత్రమును మూతులై
భూమిన్నించిన సంగతి తెలియజేసి, భావించు మే
ధావూర్తికృపనానుడేన గురువత్తజ్జీవి మాంధ్యంబునన్ ॥

శా॥ అనాండా "గురుసంపాతి" దేవుని సేయ న్నేభం బాహ్నియుమా
తాసన్నేసతిధక్తిమెనఁబు లొనర్పంగంచ సంప్రీతి, బ)
హృదయంబుల్ కృపనసుధారసము జాయస్వచ్చియందించి ని
య్యానందైక నిధానమెయ్యెడిను ధ్యేయపాభవంబయ్యెడున్ ॥ ౨

మత్త॥ ఇతిశీఘ్రం భుజవాసుడేవ యత్సర్వోక్త మిదృశ్యతీం
జితజాంతక సమృద్ధిపాప్తిగచింప నాంధ్యనవస్తతిన్
బత్తిదీనిఁ బతించిన న్విస భావశుద్ధివలెర్చుడున్
"దత్తభావసుధారసంబు" సదాప్రమాదపదమయ్యెడున్ ॥ ౩

శా॥ నేగోల్లువ్పూర్ణప్రేమయు, నిల్లిసానికానితేయర్ని రా
డ్యోగిధ్యయుని, నేవగేయుని, నమెయుని, బ్రాహ్మసత్తాయు, దు
ష్టాగమ్యావ్యయభావగమ్యపసాభ్యాధేయు, సితప్రధా
నాగజ్యోతి జయప్రదాయు, నలదత్తాత్రేయు, నష్టేయిలన్ ॥ 4

ఉ॥ పాపమడించి, రిక్తతనబాపి, భయంబునమింపఁజేసి, సే
నాపవతంతులైన శీతపాళిమహం గృహమీట మంగళో
తాపకి నన్యకీర్తి మదాయవి సవయిప్రాచుమండు ద
త్తా! పృథివినియంత! పగమాత్మ! యిదేనతిసికు, సద్గతీ॥ 5

కం॥ ఎక్కటిసాభాగ్యమనకు! దక్కలోకాధిపతికి, ధ్యేయాదృతికిన్
మ్రొక్కులివే వీతార్తికి! నెక్కాలముదత్తమూర్తి కిష్టాపీఠిన్ ॥

మ॥ సతతంబేనిక సంస్కరించెదను యుష్మత్పాద పంకేరుహ
ద్వితయంబుక, హృథేదముకసుఖద, ముద్వేలప్రసాదంబు, మ
స్మతి నుదూభతముతా వికాగములశంపన్వేగ మాదేన, సం
చిత సద్భావమదీనొసంగవలయుం జిహ్వాప ! దత్తప్రభూ॥ 7

మ॥ మలినంబై తగుచిత్తవృత్తిని శమింపంజేసి, క్షీప్రంబేని
ర్మల సద్భావముగూర్చుగా నిఖిలసంపత్కల్పకంబౌ శ్రితా
ర్థులసద్బంధుని, సర్వతోధి నసమర్థు, స్పృగహీనుంగృహ
జలరాశిన్మది నత్రిపుత్త్ర)కు సజస్రంబేను ధ్యానించెదె॥ 8

చ॥ సముదితసద్యశః పృథిత సర్వదిగంతరుఁడౌచు, నెల్లభూ
తములను లోపలక బయటఁదానగు నిర్జితభ క్తకాలుఁడు
త్తముఁడనఘాతులందెనఁడతండు మహామహుఁడత్రీపుత్త్రుఁడౌ
రిమిమెయి నెల్లకాలము ధరిత్రినినాఁతఁగ మాకు దిక్కుగు॥ 9

శా॥ ఈధాత్రిన్ఫలి కల్లఁ గర్తయుయి, యిట్లమాప్రముంగానిమై
నేదోవేసముఁ దాల్చుచున్మృణుంగుగా నిందేచరింపగనౌ
నాధివ్యాధిభయా ర్తి రిక్తలఁబాయంజేయభక్తాభి యా
రాధిపక స్వనశారనార్యపుమనో గక్షింప దక్షుండహా॥ 10

కం॥ భావికగక్షణకొకకయివిన్నపమందె విష్ణునససూయకల
నాభివింపగనాకల్పంబౌవేధకకాదుగోసము, లన్యలకొనే? 11

ఉ॥ ఏ మహిమాభిరాముని యహీన నవీన లసత్కలాత్మ వీ
క్షోమృత సేచనంబున నిహంబరాసనుదాపమాటి, యె
తో ముడమారఁగాఁగలుగునో గతిగల్గుకొయటి యాపనం
ధాముఁడు మస్మనోవికచతామరసంబున ధామమొందెడుక 12

ఉ॥ బాధలడల్చి సత్త్వమెడఁ బాదుకొనం బూనరింప మస్మనో
వీధిని సంచరింపఁదగు వీరదిగంబర దివ్యమూర్తి! యా
వేద లిఖించె నానుదుటఁ బీడలకీడుచు పాడువాత, ని
ర్బాధక మద్దిసేయఁగ శుభప్రతిపాది! విధాత ! నీకగు॥ 13

ఉ॥ శ్రీరమణీయ భవ్యశుభచిహ్నితమూర్తివి, సర్వసంపద
ధారక దివ్యకీర్తివి, నితాంతచతుర్దశ లోకపాలనా
ధార కలాప్రపూర్తివి కృతార్థతగల్గవె? దత్తమూర్తి! యిం
పారంగ నీకృపారసము నానిన మాత్రన కావిడేదిల? 14

కం॥ మామోహపుంబెండీకటిప్రామస్మికాలిగోటి రత్నద్యుతియే
యామే లది యేటికి? జ్ఞానామృతదివ్యప్రకాశ! యతిలోకేశ! !

కం॥ భావతృకటాక్షేణమావంతకృపారసాగ్రమై పుసరింపం
గావించును సరుధన్యున్దావిష్టకూడనందనన్ద తంగండు॥

కం॥ హీనుడనభమాభముడను! నేనేడనా! దేవదేవ! నీవేడనాకో!
యైసచ్చనచా వేశా! నూనోన్నతి నేకటాక్ష మొదలించుంగదా॥ 17

కం॥ నేనిన్నియంచు జెప్పంగ! లేనన్నిటియున్న ఘావళింజేయంగా
నైనను మీకృపవల్లను! గానెవనితొడ? శంకకలదేయింక? ?

ఉ॥ నీవు స్వల్పిలంగద పునీతులఁజేయును లోకులెల్లంగ
గావున నీచరిత్రానినగా నవకాము నానుఁ గూర్పుమో
దేవన! దానదీప్రసయవృష్టి యెసంగంగనెంతయేనియు
బావనతంగనంగలుగు భాగ్యముంగందును దత్తసత్ప్రభా! 19

ఉ॥ నీదరి నున్నచున్నటుల నేనువదింపక తప్ప, దెవ్వుడే
నాదునుసుమ్ము పాపవిలయుండను సందియమింతలేదింక
నామరితేఘమెన్నటయనంగ బ్రభా! విను, పాంసురేణువ
ర్వోదిత బిందుజాలముల నొక్కటి రెండని లెక్కవెట్టుట॥ 20

కం॥ నాకంటెంబాపకర్మము | నీకంటెంగృహప్రపూర్తి నేగాననటక
నీకరుణాపాత్రతంగన | లోకమ్మున నేనుగాక లొచ్చవునవడేక

కం॥ మీమదియేకృపకలదేన్ | మామక దశకాంచితనంత మానునె
కరంగక

గామిని నాదురదృష్టం | బేమనిమీముందుపల నేర్పదు నింకక

కం॥ నీవలనె మాపోషణ । కావలెననునట్టి బీదకసుంగందులమే
 మీవేయెల్లరతండ్రిని కావే? గురుదత్తమూర్తి! కరుణాపూర్తి
 కం॥ నీబిడ్డనేగాఁగా । మాబాబవు, తల్లివీవ, మహిలోఁగావా?
 నీబంధురకరుణామృతానూబూతిగఁద్రానదేవ! యతిరయమీవా?

కం॥ దత్తా! కర! యభిన్నని మిత్రోపాదానతాపి మీసూనుడ నే
 నెత్తెను జగద్యోనీ । చిత్రేజము మెఱయ సేలఁజెల్లచెనీకు? 25

శా॥ ఓ విశ్వాత్మక! విశ్వసాక్షి! సత్యస్వోక్త్యజనానీక! నా
 కేవేకాశిక దిక్కులేవయ తాక్షి! బిడ్డ నేగానె? నే
 నేవేనజ్జతఁజేయు తప్పులను నీకెంచంగ న్యాయ్యంబె? స
 ద్భావంగబాపు నుపేక్ష సేయ కలులేన్బాలింపు మానింపుమీ॥

చ॥ తెలియమిచ్చేతఁ గొంతయు విధిన్విహితంబగుకీరసల్ప దు
 స్పృలన మిఁగింతయుం దలచుప్పొస్తములొ బాగపాట్లుసత్కృపా
 జలనిధి! చూచిచూడనటుపైచి నను న్గననిచ్చుచుండఁగా
 వలయును, గామినేమొకరుపంగల నేనిల నో మహాప్రభూ! 27

ఉ॥ ఈతెఱఁగైన తన్వల ననేకము లేనొనరించుచుంట నీ
 చేతమునుందునే యనుము, చీడఱనొందుచు మోదనందమే?
 భూతలమందు బిడ్డచనవుంగొని కాలను దన్నుఁగాక, యే
 మాత మనంబునం గినిసి మానునొ తానిల నాదరించుటల్! 28

చ॥ తన తొడమోదనుండి సతతంబును నేడ్చుచుఁగాల్గఁదన్నుచు
 డ సగు నభాగ్యునేన్మును ననాదిగణంబునఁగూలఁద్రోయునే?
 జనని ప్రపంచమందెటను, జల్లనిమాటల బుజ్జగించుటో
 యనునయమార్గమన్య మెదోయాగయుటోకద చేయఁజూచెడున్

శా॥ ఏమోలెమ్మని యిట్టిదుర్బలుడ నేనెంతెంత చింతించినన్
 స్వామీ! నాదెసదృష్టియే పఱచియాశ్వాసింపఁగానెంచవేన్
 భాముల్ చెందుచు డిందుచుందుఁగద నిర్భాగ్యుడనై ముందు ది
 కామొకా? మఱిసిప్పుదక్క-గతి యన్యంబేది ? దత్తప్రభూ॥

మ॥ పసిపాపంజొకొ! మోసకాఁడితఁ డిటుల్ స్వార్థప్రియత్వంబునన్
గుసిలించు స్కసలంగ నీడనుచు నీకుందోచునోయేమొ, కా
దునుమీ! యాకొన 'నమ్మయేననుగ కెందుంబెట్టఁగా'విందుమే?
విసుపుంజెంద కమంగమా శృపనిఁబు ల్వీక్షించి రక్షింపుమా॥

మ॥ తలి కోపించినఁ దండ్రి గారనమునంద స్వీలగున్ దండ్రి కూఁ
కలువేయంగను దల్లి బుజ్జనములోకంబందెటనందుమే!
తలియుందండ్రియు నొక్కయీనయగుచున్ దంఁడింపనాకండయి
య్యిలలో లేడికవద్దు నిర్దయత స్వామీ! దత్త! భక్తావనా॥

మ॥ ధర నేగెన్వరు నమ్మి నిన్గొలిచి రేతద్భక్త లోకాగ్ర్యుత
ల్లరిలన్ దారుకృతార్థతంబడయు లీలంగొంచి యస్తద్భద్రదం
తరమందుం బరికించి నీవలన నుద్ధాగంబు సిద్ధింపనే
శరణంటిక్ గురుదత్తమూర్తి! కరుణాసారంబు వర్షింపవే॥ 33

మ॥ ఎపుడున్నీపవ పంకజాతములయందే శృద్ధ నీయందె తో
రపుటాసక్తి యెసంగు భక్తుల కనర్థంబుల్ నివారించి, ని
క్కపు సౌఖ్యంబుఘటింపఁజేయుననుచు న్నాన్నింపశాస్త్రంబులం
దిపుడే నిన్మరణంటి, దత్త! నను రక్షింపంగ వే రాగదే॥ 34

మ॥ భగవంతుండగు భక్తవత్సలునిఁ గొల్వంగొల్వ నేనాఁటికే-
సుగముంగూర్చియనుగ్రహింపఁడెయటంచున్న మ్మిప్రాణమ్ములన్
బిగియంబట్టుచు నెట్లుచున్ చినములుర్విన్నిన్నె ధ్యానించుచుం
డుంగదాదత్త! మహానుభావ ననుభక్తుం బోవవే యిప్పుడే॥

మ॥ వినుమీ, నీపడభక్తితో మెలఁగుదు వ్యశ్వంభరామండలం
బున నాదంచిన నేది లేదనయ, నెప్పున్నీకఠీనుండ, న
ర్పణమా నీతనువు స్మనోధనము సర్వంబిష్ట నీ, కో జనా
ర్దనమూర్తి! కృపదత్తమూర్తి! యిఁకమీఁద న్నాపయిం

గొల్పుమా॥ 35

మ॥ ఎటుగన్నీయెడ బత్తిసేయుటలులో యేరితి నర్పించుటో
మఱి యేదానములైన జేయుటో స్వధర్మంబైన నేమాతృమే

నెఱుపంజూచునా ! పద్యమల్లుకాకటే నే నేర్పితిం గూర్చితిం
గరుణ స్వీనిని జిత్రగించుచు గటాక్షంబు స్ఫురదించుమీ 37

చ॥ విధివిహితంబుగాఁదొలుత వేదము నధ్యయనంబానన్వలే
దధికతరప్రయాసమున కానట నోరిచి బ్రహ్మచర్య సంగ
పదపాదలించికోనయితిఁ బైన నిదిపు గృహస్థధర్మమే
సధమము తిన్నఁగా నడువదయ్యెను జెప్పితిఁ దప్పపైఁపుమీ॥

కం॥ లేదయ్యా సత్సంగతి! లేదెయ్యెడ విబుధసేన లేడిక ధర్మై
కాదృతియైననుదత్త! నీనయయే నూదరువని నిన్నగణంబిన్ 39

కం॥ బప్పెఱుఁగుదుఁ దప్పెఱుఁగుదు! నొప్పుదుబుద్ధి, తప్పనోరనె
చనుఁదా

నెప్పుడు మదిఁ దగు దత్త! యెప్పునిసిం బురికొలుపునొ

నో ననొనరున్ 40

ఉ॥ తాపసలోకనందీప్రదా ! సుననత ! సదాధరిత్రినా
కేవలచేసిన స్థలము నెయ్యెడఁ గొల్పిన నేకకేగ ని
చ్చాపరివర్తనంబునను సంభవించితిను సంస్తుతిన్ మనో
వ్యాపృతివైన నెవ్వధి భవన్విషయకవిరూపి యబ్బుతన్ 41

మ॥ విను నశ్రాంతముఁ గొల్చువానలకు శాంతింగూర్పఁగాఁజూడకు
న్నను దవ్వుక్తులు దిక్కుకానకిలలో నాశంబునేకాంత్రునా
ననుమానంబాకొ! దత్తమూర్తి! వినుమయ్యా నెమ్మదిన్నన్నఁగూ
ర్చిన యీలోచనమున్న నే యింకను నాజీవంబులే న్నిచ్చెనున్ ॥

ఉ॥ వచ్చియురాని మాటలను బలెఁదనేవియ్యె! నానిలోన నే
పొచ్చెము లేమినెంచి యెటఁబొల్లులు గల్గిన వానినెల్లఁ బో
నిచ్చుచు నన్ను బిడ్డని నభీషితిమారంగఁ బోవవేని నా
కెచ్చటనేని దిక్కుగలదే? వలదే యిలఁదేర్పు తెమ్మెయిన్ ॥

మ॥ అతిలోకప్రతిభావిశేషుడవు నిన్నగ్గించి దానం బ్రస
న్నతనందించికొన నుమయ్యెడనె ? మందప్రజ్ఞుడన్నేను నా

కృతురవ్యంబునఁ బేర్చిగాంచునలకంజాతోద్భవాదుల్గును
 రథతేమివ్వను కంజవేయఁగ నుదాత్తస్ఫూర్తివత్ప్రభూ! 14

మ॥ పోరా నేకమనోబ్ధసంతాపవిహారా! వీరముందా! నా
 సంగోకోత్తరీవ్యం ద్భరిం! సర్వజ్ఞ! నిలాపూర్ణ! ని
 ఎనుచునామతి నకుబ్ధాతునకు నేకస్పటి నేకస్ఫులై
 ననుమన్నించుచు నాలకింపనగు నెన్నఁబోన, నత్తిప్రభూ! 15

శా॥ శ్రీదత్తుడెవెలింగుల నత్తము, మన్నిత్తంబునొత్తి నత్తి
 గాదేపూరిము? నత్తినికనుచున్నా నయి నీరంతుప్రభూ
 పేదైనక శ్రుతిగోచరంబగునె? నీకేదానుడక గాన? ని
 మీదనుస్థిభక్తి నానగున, స్వామీ! నన్ను నీకేదెవనే 16

కం॥ తాదాన యాత్మభావము చేదత్తుడమోటగముఁ నెప్పురొ
 యింసుగ

డాదట పననూయాత్రిలఁడాదత్తుడెనానెను నాననవో ॥

మ॥ కృపిర్యాత్మ్యంబైన యర్జునుడెవగీలి ప నమ్మంగనో
 గ తతిప్రజ్ఞయుజ్ఞానసిద్ధియునుగల్గించెని యవ్యాసా
 ద్యుతగామిత్యముతోఁ ద్రిలోకములయందున్నంపరిపన్నుని
 రథనేతండానగూర్చె నామహితుడౌ దత్తుడె నాకంజయూ ॥

కం॥ భ్రమలడఁచు బ్రహ్మవిద్యను | బ్రమగల్గవలసిక భూమిసతికతఁ
 డింబుక

బ్రమదముఁగూర్చె గురూత్తముఁ డిమలుండాదత్తస్ఫూర్తి హరు
 విజునాకు 49

కం॥ ఇరువదినలువురు గురువులపరిచితిగుణమెది గృహింపవలయునో
 డేనక

వరుస నెవండిలఁజూతునో | శిరణ్యుడౌతఁడలదత్త సంయమి నాకు ॥

చ॥ అమలమదాలసా కువలయాశ్వతనూభవుడౌవలగభూ
 రమణునియందినుగ్రహ పరత్వము తేటపడంగ యోగపూ

ర్విముగనునాత్మవిజ్ఞాన నెవంజొనగూర్చునో తన్మహాత్ము పా
దముల సదామదిన్నిలిపెద స్థానంనునుద త్తమూర్తి నేన్ || 51

కం॥ సేనాభగ్నసరాయణాఢౌ విగ్రహపుణ్డాయపునకుసమలసుతాప్తిం
నైవల్యసిద్ధిగూర్చునో దేవుగదాద త్తగునుండె దిక్కొనాకున్ || 52

ఉ॥ బాసఁగు విష్ణువత్తుండను భగ్గుడు మ్రొక్కిమంగు సత్కలు
ప్రాసగుండెను భోక్తులకు ముగ్ధుని హరిని సమ్మతించి లో
కోపకృతి బానర్పుటకు నాగరహస్యము లెల్లజేప్పె, వి
ద్యాపరిపుష్టఁడేతండల నిత్తచుహాత్ముడె నాకు దిక్క గున్ || 53

చ॥ తనసతి కార్తవీర్యజ విదారితుడౌ జమదగ్నినొక్క కొ
మ్మునఁ జననొక్కటన్ సుతువిమోయఁగ రామునిఁ గోరిచేరి ద
ర్శనమిడి యల్ల రేణుకకు సర్వవిదూండవడందఁజేసె భ
ర్తృనుగమనైక సత్పథము నాతిండె దిత్తుండ నామప్రభాపగున్ ||

చ॥ అమలసథంబునం జన విహంబున నెవ్వఁడు సోమకీర్తి భూ
రమణునకు స్థమూలమయి రండుల నాహ్నికకర్మ మగ్నముల్
కృమముగఁజెల్పి యంతటఁ దిరంబుబంగంబుగఁగింబుగూర్చు స
ర్వమునుది తక్కఁజేసె నలభవ్యుడె దిత్తుండ నన్ననో మెడున్ ||

ఉ॥ మేదినిపై నస్యచుగు నేకునభక్తిని జింతిసేత ని
ర్వేదము నొందు నార్తునలివేల నుతిస్మృతిఁగట్టినది యా
మోదమెల్ల దగ్ధనము ముదొనగూర్చునో నామధారకున్
బోగిగొనంగ నమ్మహితు బుద్ధిదలందెద న త్తమూర్తి నేన్ || 54

మ॥ కలి కంజాతభవ ప్రసంగ మిషముం గల్పించి దాన, న్యుగం
బులధర్మంబుల నుగ్గడించి గురులన్బాజంపడ తేననే
మెలఁగన్ దీపకునట్లు మాధవుల కూర్మింగాంచ నొనంచు సి
ద్ధులఁబ్రొంచుట నుద్ధరించుఘను నెంతొదద్గురూ త్తంసులన్ ||

మ॥ ప్రతియకానాశ్రితు సంబరీషస్యపుఁ గావన్వచ్చి దుర్వాసుడ
స్యతికోపించి శపింపఁతేని నదితానందంగదత్సమ్మతిన్

క్షీతిలో నిర్వచియొక్క మార్గ నిరతిం చేన్ ఇష్టలో కై కివం
 దితుండే గడలన తనూర్తియె సుడి ధ్యేయుండు మాకయ్యడన్ ||
 మ|| నిజమాచూపిసారి త్రిలోకుండనయన్నిహత సర్వాఘండై
 చుండయ్యన్ పృజయించు తానెయససూయాదుగ్ధమానన్
 ధరి

తీ|| జనింపంగనెనో త్రిసూర్తి గును దిద్దివ్యపభావేమ్యని
 సుజనాదాఘ్నని త్రిసూర్తి గును దిద్దివ్యపభావేమ్యని 59
 మ|| సుమతి బీతపునీతి ద్విపదవిధ సుధాత్మకర్తిప భి
 త్తుండై బైతృక మాపి చూపె నిజకంఠంబల్ప దత్తు
 త్త్రుండై

ప్రమదంబారంగ నగ్గజయ్యలంగ బంగ్వంభత్వముల్వాపుచున్
 యమియై శ్రీపదవల్లభాఖ్యుండగనో చూడత్తుండో మున్ముఖున్ ||
 సీ|| పాలస్త్రుణు నిజాంబరారివలెయర మాన్వి
 పత్తి గోగనె తెచ్చి యిత్తుచునుచు
 గైలాసమయై తగడంగిం పారిం
 ప్రాణలింగబచ్చి పంపె శివుడు
 హరిపంప గణనాథుండగనో వంగని నేల
 మీద నుంచిన నాడం బాదుకొనియె
 నసురుడ్విదికేల నాడింప నాలింగ
 మెడలమిని నుహబలేశ్వరాఖ్య||

తే|| నంది గోక్షర్ణ సంజ్ఞచే నలగు నహంబ
 నిధుమహిమాయమానని సిద్ధునోట
 జాటజేసి తరింపఁగాబాటజూపె
 నట్టి శ్రీదత్తమూర్తి నాకాదరుండు||

61

మ|| కృతపాపాఘను హీనజ్ఞులు గృతాంగిన్ గుప్తరోగార్త న
 జ్ఞతందావేసివదైన బిల్వమెదో లింగంబంటు మాత్రాన బా
 పితకైలాసనొనర్చు దివ్యమహిమాప్రిన్యించు గోకర్ణమం
 దెతడబ్ద త్రితయంబెసంగె నలదత్తేశుండె మాకండయాన్ || 62

మ॥ నికృతార్థము కృష్ణలోని 'కురుగండి' బైనఁదానుండి యం
బికకుఁ సాంబుఁబ్రదోషపూజ సలుపఁ విష్ణుండగుఁ
సూనుడం

చోక గాధం చెలిపె గుపుత్తుని మసీహాపేతుఁగావించె వా
రికిఁబ్రాణంబుల నిల్పె నెవ్వఁడలయాత్రేయుండదికఁయ్యెడుఁ॥

మ॥ నిజసేవాపథతంత్రిఁడై మెలఁగనొ నిర్ణేజకుండొక్క- మే
చ్చ జనాధీశుని వైభవంబుఁగని యాశ్చర్యంబెదంగాంచనే
సుజనారాధ్యుఁడెవండు వాని యవనేశుంజేసి తానజ్ఞదృ
ష్టిఁజరింపం జనకుండునో కురుపురిఁ, సేవించు నాదత్తునే॥

మ॥ గురులంగొల్వఁగ సంపదల్పొదలఁమొక్కుల్దీర్పఁగావల్లభం
డరుగఁఘాతుకులంటివాని వధసేయన్పూలిగా వ్రాలి మ
సకరులెవ్వారలతసకరాళిఁ బాలియంగాఁజేసి జీవింపఁజే
సిరా భక్తద్విజ, నామహామహుల నేసేవించు దత్తేశులఁ॥

ఉ॥ శ్రీపదబోధ మంబవినిచేయఁ బ్రదోషశివార్చనంగరం
జాపురిఁదత్తుతుండవుచు జన్మమునంది నృసింహనాముఁడై
చూపినలోహమెల్లఁగనఁ జోద్యముగాఁగఁ బసిండిఁజేసినో
యేవరమాత్ముఁడామహితుఁడేలెడు దత్తుడు దత్తచిత్తుఁడై॥

మ॥ ఇలసేతం దుదయించుటే మొదలుగానేనాఁడు నోరెత్తమిం
బలుకే బంగరుగా ద్విజత్వమొదప న్నాక్తిద్ధియై యాగమం
బులనెల్లం దనయంతనే పలుకుచు నోబ్ధించె వేదాంత వా
క్కుల నాయంబకతండె దిక్కనుచు మొక్కు-ల్లోక్కుదుఁ
దత్తునిఁ॥ 67

చ॥ కవ లనుజన్మలేర్పడఁగఁగైకొని తల్లి యనుజ్ఞ కాశిశే
గి, విగతకల్మషుండెవఁడు కృష్ణ సరస్వతులీఁగ్రమంబు, వే
దవిహితరీతి సన్యసన ధర్మమునంతట నాశ్రయించి యా
శ్రవులకు మోక్షమార్గము నొసంగె నతండలదత్తుఁడేలెడుఁ॥

చ॥ సకలమహిమదక్షిణమిషంబునఁ దీర్థములెల్ల మెట్టి ఛా
త్రకలితుఁడై కరంజనగరంబున సంబకుఁమ్రొక్కి తన్ని, నా
శికనొకశూల రోగికి విశేషముగానిడి భక్త్య భోజ్యముల్
సుకృతిహతార్తియై నెగడు స్తుత్యుఁడలంతునుదత్తమూర్తినే॥

క॥ సాయందేవువధింపఁగి నేయవనపుఁడెంచెనతినియెడఁదన్నెడఁదన్
భీయుఁగూర్చిమరల్చెనొచేయూతయొసంగునాకుక్రీగురుఁడతఁడే॥

మ॥ అమలోదాత సమస్త తీర్థమయుఁడేయాఁగాక తానల్ల ట్లే
త్రమహత్త్వంబాగి నుగ్గడించి తన ఛాత్ర శ్రేణి నెల్ల నిజా
శ్రమధర్మంబుల వీడకుండ నిలసంచారంబుఁగావింపఁ బం
పె, మహాభాగుఁడతఁడొ తద్గురుని సేవింపంగ ననోప్పవఁడే?॥

మ॥ వగవైద్యేశ్వర సన్నిధానమున గుప్తప్రక్రియన్నిదుతో
జవపన్వత్సగశాలమొక్కెడఁగుశిష్యత్వానుపాత్తోపల
బ్ధి రిరక్షంగనుమన్న, సిద్ధిగురుభక్తింగొల్పు నేయంచు ది
ద్ది రహింగూర్చిరొ తద్గురుత్తములె యర్థింగొల్పు నన్నేలరే?॥

ఉ॥ అందఱ నిందవందురునొకారుఁడు పండితపుత్రుఁడైన ధీ
మంనుఁడు జిహ్వా కాళికి సమర్పణముంబొనరించి శ్రీరమీ
యం దటియంగవాని నుమ యుపిన మస్తకమందు హస్తము
పందలితాజ్ఞతాప్తిఁ బ్రతిపత్తిని గూర్చెనొ కొల్తుఁ దద్గురు॥ 73

చ॥ తిరిపెమె జీవనంబయినఁ దృప్తమనస్కుఁడుఁ గర్మనిష్ఠుఁడై
దొరకమి వాకిటం బెరుఁగు దొగ్గలికూరయె మెక్కుచుండు భూ
సురుఁడిడు శాకభిక్షగొనుచున్నిధివానికిఁ గూర్చిపోవు సా
దరునమరేశ్వర స్థితుని దత్తగురుత్తము నాశ్రయించెద॥

సీ॥ సరసింహ సఖితాపహర ఫలాకీర్ణమ
హృదుంబరచ్ఛాయ నాశ్రయించి
ఘనచతుష్పత్తి యోగినుల సేవలగొనక
గతిగానుజుడు చేల కాపరికని

మహిని వారాణాసీమహిమంబు నరయంగఁ

గరుణించి నిజపాదుకలఁ గొనుమని

క్షణమునఁ ద్రిస్థలీగమనంబలవరించి

మరలించి సంగమమహిమఁ దెలిపి

తే॥ తా నుదుంబరమున గుప్తతంగనుటను

భక్తకల్పద్రుమంబుగాఁబరఁగఁజేసి

నుగురుఁడేతఁడు గంధర్వ సగరమందుఁ

జేరనాదత్త నరహరి సేవ్యుఁడెందు॥

75

మ॥ తన ద్రవ్యంబు హరించు బ్రాహ్మణిని భూతంబాచు బాధించువి
పుని ప్రేతత్వమునార్జ్య దైహికములా ప్రాయాలిఁగావింపఁ జే
య వశింపంబొనరించి పుత్రపరదుండయ్యె సుతీభక్తి భా
వనమారంగ నుదుంబరాచ్చసమునన్ బ్రార్థింతుఁ దద్రచ్చిపదున్॥

మ॥ వరలభైశ్వజుడయ్యు బౌల్బమునఁ బోనన్మాతయత్కారి చే
వరదాతన్నిరసింపఁ దాననుచైవచ్చెఁబ్రబోధింపఁగాఁ
బరమార్థంబబలా మనోద్రఢిను సంభావ్యంబుకా నేయుమం
బరవాసుండలబిడ్డకిచ్చె నసువుల్, వర్ణింతుఁదద్రచ్చిగురున్॥ 77

మ॥ వరభీమామరజాఖ్యసంగమ సమీపస్థంబుగంధర్వ స
త్పురమందొక్కఁడ గొడుగేదెఁబిడుకఁ దుగ్ధంబు బిత్తార్థమీ
య రచించెఁ మఱితద్గ్రహంబునను సర్వార్థంబులంగూర్చి సంగ
బరమొప్పించెనెవండుతద్గురుడిలక వంద్యుండుమాకెయ్యెడక॥

మ॥ నరచాలార్థితుఁ డేమహామహుఁడు యానారూఢుఁడై గాణగా
పురమందొక్క మతంబుఁజేనుతటి తావుస్వీడనశ్వత్త సు
స్థిరుఁడై యుండిన బమ్మరక్కసుఁ గృతార్థభూతుఁగావించె నా
నరసింహాకృతిద త్తమూర్తినిరతానందప్రమండయ్యెడుక॥ 79

మ॥ కుమసీవాసిఁద్రివిక్రముక నృహరిభక్తుఁ దూషితాత్మియ చ
ర్యు, మడుంగంబొనరింపనేడు శిబికాతూఢుండుగానేగి, భ్రాం

తమననుకుండుగ విశ్వరూపమును సంధానంబుగావించి మిం
చె, మహోత్సాహుండు దత్తమూర్తి యతనిఁ సేవించు నుద్య
త్ప్రభున్ || 80

మ॥ కుమతిన్ మేచ్చునిఁజేరి మెచ్చుకొనవాక్కురత్వమేపార, వా
దమొనర్పంజను దుర్విదగ్గులను విద్యద్యేషులందాఁ ద్రివి
క్రముఁడేసద్గురుఁజేర్ప వారలకనర్థప్రాప్తి యశాసుండు గ
ర్వమువీడుండని నేర్పజూచెనతనిన్ బ్రార్థింతునశ్రాంతమున్ ||

శా॥ తానేతండల గర్వభూర్వచలకుద్యద్యైదుషిన్ వేదశా
ఖానేకంబుల నుగ్గడించినను దుర్వ్యాపారమున్నానమిన్
హీనుండొక్కని భస్మలేపనమునన్ వేదార్థవేత్తత్వసం
ధానంబొప్పుఁగఁజేసిమాన్పె నతనిన్ ధ్యానింతుదత్తప్రభున్ ||

మ॥ కృతవేత్తప్రతిపాదితార్థములలోఁ గృత్స్నంబుగాలోక దు
ష్కృతులం గర్మవిపాకముండెలిపి నిశ్చీకంబుగాఁగాఁద్రుతిన్
జ్యోతవేత్తత్వమపాత భస్మత మహాంహోరాశి కల్పించెనో
యెతఁడతండలదత్తసద్గురుఁడె నాకెందుస్మరణ్యుండిలన్ || 81

మ॥ ఒకరాకాసికి వామదేవకృత భస్మోత్కర్షబోధమ్ము పా
తకముల్విడఁగఁజేయ దాననకృతార్థత్వంబిలంగాంచుటల్
ప్రకటప్రక్రియగాఁదివిక్రమున కెవ్వండాప్తతందెల్పె న
య్యకలంకోత్తమదత్తసద్గురుశరణ్యత్వంబిఁకన్ గణ్యమాన్ ||

శా॥ గోపీనాథసమాఖ్య విప్రసుతుండొక్కొండొక్కట రుక్మిణి
నాపన్నస్థిఁగొంచుఁ దత్పరియుడాయన్ రా నతండీలుటన్
బ్రాహ్మవంశయి యోగిరూపమునఁ బోవన్వచ్చె వేదాంతవి
ద్యాపూర్ణుండతఁడే శరణ్యుడెట దత్తాత్రేయుడేధాత్రిలోన్ ||

మ॥ దివినంటంజను వింధ్యవంచుటకునై దేవేంద్రుఁడకుంభ సం
భవుదర్శించుతఱిన్ బ్రహ్మస్థియె లోపాముద్రాదానంచుచున్
యువతీధర్మములిట్లు పల్కెననియే యోగింద్రవేషుండు సె
ప్పె విదగ్గుండల దత్తసద్గురునిసేవించు స్మరణ్యోత్తమున్ || 82

మ॥ మొదటన్ శ్రీష్టమటంచు భర్తనుగమంబుంబలిన్ సావిత్రికిన్
విధవాధర్మములుగ్గడించి కృపతోపీడించి రుద్రాక్ష భ
స్మదుండోచు నిజపాద్యసేకమునఁ దత్స్వామిన్ గతప్రాణునిన్
బ్రదికింపంగనె రక్షకుండతఁడె ప్రావంగొల్తునాసద్గురున్॥ 87

సీ॥ గుణరూపములకిక్క గణికయొక్క తెమించె

నిజసఖవృత నిత్యసృత్యగరిమఁ
దన్నాట్యమంటపాంతర్వర్తి కుక్కుట
మర్కటాల్ రుద్రాక్షమండితములు
గారత్నలింగంబు కరమందు నింపొంద
భస్మలిప్తాంగుండు వచ్చెనటకు
వచ్చిన యాశివవృతి నదివరియింప
నదియు శివవృతియౌట యరయ॥

తే॥ మంటపముఁజొచ్చి తానందు మృగైగనదియు
మృందియందున్న కుక్కుటమర్కటములె
యక్షఘారణ సృపసూనులైరటనుచుఁ
దెలుపు గురుమూర్తి కీదై యుజలి ఘటించు॥

88

మ॥ మృతులౌద్వాదశహాయనుల్బతుకఁగాశ్మీరాధిరాడ్భద్రసే
న తనూజాతులకు స్పృశారూలు దేవగూర్చిరో త్రాణమా
శతరుద్రీయమహత్వముందెలిపె దృష్టాంతంబుతోనేడు త
న్నతచారిత్రుని భక్తవత్సలు శరణ్యుండంచు ధ్యానించెదన్॥

సీ॥ సంజీవనీమంత్రసారంబుఁగోల్పయె

దేవయానికి నేర్పదితిజగురుఁడు
కానఁగూడదు చెప్పఁగా మంతు లింతుల
కీకులసేవయే యిష్టదమని
పలుకమైత్రేయి సాభాగ్యప్రదముగాఁగఁ
జిత్రవర్మ కుమారిచేసె వినుము
సీమంతినీదేవి సోమవారవ్రతా
వరణంబె మృతభర్తమరలిచెనని

తే॥ యెవఁడు సావిత్రికి లోకహితముగాఁగ
నల్లచంద్రాంగద చరిత్రమెల్లఁబలికె
నానృసింహ సరస్వతీయతివరేణ్యఁ
డౌ శరణ్యుఁడు మాకు నయ్యత్రిజుండు॥ 90

మ॥ ఒకవిప్పుండు పరాన్నమొల్లమిని బత్తుతకంఠఁదీర్పించి యా
హ్నికకర్కాళి గృహస్థధర్మము లెఱింగించెన్ ద్విజప్రత్యనా
యకరవ్యాపృతులార్ప ముక్తిపదమందాసక్తియుం గొల్పనే
యకలంకుండల దత్తస్థురు శరణ్యత్వంబగణ్యంబిలన్ ॥ 91

కం॥ సోలెడు బియ్యమెవండినఁజాలనదే నాల్గువేలు జనమున్
దనుషన్
లీలనెవండగపటఁచెన్! యెలుగురుదత్త సిద్ధఁడెల మమ్మతఁడే॥ 92

కం॥ ఏవాండశ్వత్థమహా త్రావిష్కృతి కనఁగనంధ్యయానిష్కళంబు
త్రావిగ్భవమందించెన్! యావరదుండె దత్తమూర్తియా
మమ్మొమున్ ॥ 93

సీ॥ భవపూజనముదితాభస్కంబుతోజేయ
శబరునకు క్షమా సరణిఁబట్టి
తనయింటినిల్లాలి దగ్ధంబుఁగావించి
భస్మార్పణమొనర్ప భవుఁడుప్రసాదె
గుప్తద్విజుఁడు శుష్కకాష్ఠంబు చిగిరించు
దనుక నశ్వత్థసేనను బానర్ప
నేఁజెప్పుచోప్పునఁదాఁజేయుటనుసిద్ధి
కాంచఁడే చూడుఁడియంచుఁబలికి॥

తే॥ నిజకమండలూదకమున నిమిషముననె
కట్టెచిగిరించి యంతలోఁజెట్టుగాఁగఁ
జేసి కుష్మమువాపి రక్షించెనెవ్వఁ
డట్టి గురుమూర్తి నేయింక నాశ్రయింతు॥ 94

సీ॥ నామధారకవంశనాథ సాయందేవుఁ
 డోరిమితోఁ గొల్పుచుండుతటిని
 నడిరేయిజడివడి తడిసినయెడనగ్గి
 కరిగిత్రోవనుదప్పి తిరిగిరాఁగ
 మును త్వష్టగురుసేవ మునుకువఁజేయంగ
 గృహవిర్మితయతండు గృహిణితైక
 బుడుతండు పాదుకల్ పుత్రికదుద్దులున్
 దంతపుబొమరింతిఁ దనరుపుమన

తే॥ వల్లెయని మాటదక్కడి వడువెదియని
 కడుఁదిపింప మహాత్ముఁడు కాశిఁజేర్చి
 విశ్వకర్మునిఁగాఁజేయు విధమెనండు
 తెలిపెనాద తగురున కంజలిఘటించు॥

95

శా॥ అదందెవ్విధి వారణాసిసగునో యాత్రాక్రమంబుద్ది చె
 ప్పందద్యశ్యములెల్లఁగాంచ నెదుటన్ భాసింపఁగాఁజేయ సా
 యందేవునగుటుంబ మాప్తతనుడాయుజేయ నేగేయుఁడె
 చెందద్యక్తశరణ్యసద్గురు వరున్నేవించు నశాంతమున్॥ 96

సీ॥ దీక్షశీలాగని దివికేగఁ గర్కశ
 నితిగాఁగొనియె సునుంతుఁడంతఁ
 గొండిఁబునకు శీలకాంతయాచు ననంతఁ
 బూజించిసంపదల్ పొదలనెసఁగఁ
 దద్యర్తతోరంబు తగులఁబెట్టుటసిరుల్
 కరిమింగిన వెలఁగ కరణిఁగాఁగ
 నయ్యనంతంఁడేదనని రోయనత్యాసఁ
 గొండిఁబుఁడెటు తన్నుఁగనఁ గలిగెనా॥

తే॥ తెలిపికృష్ణుఁడు ధర్మజుఁడేర్చెననుచుఁ
 జెప్పియయ్యనంతాఖ్యఁ బూజింపఁజేసి
 కొనుచు నెవఁడు సాయందేవుఁగూర్చె సీరుల
 నట్టి క్రీడతగురుఁడ నాకాదరువగు॥

97

చ॥ అనుకొనినంతచందుకు మహాశివరాత్రిని శ్రీగిరింద్ర యా
త్రనుబానరింపయోగగతిఁ దాఁగొనిపోయి కుముద్వృత్తి విమ
ర్శణులెటు తొల్లిపాపునము శ్వాసమునై, కృతితత్త్వదక్షిణా
ప్రీతి నృపులై తచ్చరితఁడెల్పెడు శ్రీగురునాశ్రయించెదన్॥

శా॥ కాళీచందలలంబురశ్చరణముంగావించు నందయ్యకాం
దోళింపన్వృదినే నృసింహ గురుపాగుల్ మొగ్గి-నొ నిక్కు-నాన్
వై శంభేతనిఁజేరఁ గుష్మమును బాపన్ దృష్టిమాత్రాన, సరి
బాళింపంగవిఁజేయఁగల్గె నతనిన్ బ్రార్థింతు దత్తప్రభున్॥ 99

మ॥ కవితాకేసరియూనృకేసరి సదా కల్లేశునేకొల్తు నిం
కెననిన్ గేయునిఁగాఁ దలంపననికో నేతిండుతత్త్వస్సమం
దవగీరుండయినట్లు తోచి తఱియన్ న్యూనకునింజేసి పా
దవనేజ భ్రమరంబానర్చికొనె నాదత్తప్రభుం జేరుచున్॥ 100

మ॥ ఒకదీపావళినవ్వుపములతో నూహార భక్తాళి కా
నికలర్పింప సపగ్యల స్నాతుల నండై స్పృగ్యసంతుష్టికే
యకలంకోత్తమ యోగిసత్తిముండు దత్తాత్రేయుడే తానయై
న కృపాపూర్తి నృసింహమూర్తి యతినిన్ ధ్యానింతు
నిష్ఠాప్తికై॥ 101

మ॥ తనవారల్లరుఁగాంచినారలును నిండల్సేసిన స్మృత భ
క్తిని శూద్రుండు కృషీవలుండల గురూక్తిన్ జూన్చుచేనెల్లఁబం
డనినాఁడే తెగఁగోయ మిక్కుటపుఁబంటవ్వేగఁబండింపఁజే
సెనెనండా నరసింహమూర్తిని నమస్తేయంచుపాసింపెదన్॥ 102

సీ॥ బాలంధరహత విర్జరులకై శివుఁడిచ్చు
నమృతమందలి శేషమమరజయని
సంగమేశ్వరుఁడె గోన్వామి ప్రార్థనమున
విశ్వేశుఁడై యట్లు వెలసెననుచు
మార్జార హతిఁగుష్మమయగాత్ర రత్నాంబ
క్షేపమడచు పాపనాశమిదని

కోటితీర్థంబిదిగో గయాతుల్యంబు

కలేశుఁడితఁడె మోక్షుపగ్గుడని

తే॥ త్రిస్థలమహిమంబవత్తిరగరిమ

నచోటనేకద్దు సుండని యందఱకును

జాఱు నేమేటియాతని దీటుఁగనము

దిక్కతఁడె దత్తగురుమూర్తి మ్రొక్కుదునిచె॥

103

సీ॥ శ్రీపాదభక్త నిర్దేశకుండైమిచ్చ

భూపతి వైడూర్యపురమునేల

నతనిస్ఫోటా ర్తిక నాశ్రితవిప్రులు

సాధుదృష్టియడంచు సరణిఁదెలువ

వజ్రబాహుతనూన వ్రణదిగ్ధదేహుని

ఋషభయోగీశ్వరుదృష్టిమున్ను

ప్రాగ్జన్మసుకృతాప్తిభద్రాయువుంజేసె

నన గాణగాపురి కరుగ నృపతి

తే॥ యెవనిచూడ్కిని రుజవాసి యెఱుకగలిగె

మైచ్చుడని తోసిపుచ్చక యిచ్చఁదీర్చు

దద్గహంబున మెట్టి యుద్ధరయయ్యె

నే నృసింహసరస్వతి యేలునతఁడె॥

104

ఉ॥ పాలితభక్తలోకుఁడు కృపాపరిపూర్తి యపాకృతార్తి శ్రీ

తైలమునం దిరోహితుఁడు సద్గురుమూర్తి యెతండుగా నిలక

గీలితపుష్పపీఠుఁడరిగెఁ సరిదంతరగామి యాప శి

ష్యాని ప్రసాదపుష్పముల నందఁగ నాతఁడెత్తెచ్చ మమ్ములక

ఉ॥ ఎవ్వఁడు సహ్యతైలముననే తిగి యర్చుము కాశిఁగైకొనుక

బువ్వకొలాపురంబునకుఁబోయి గహించును, విత్తలాఖ్యమా

చివ్వకునంతలోజను విచిత్రముగానల “గాణగా” కదేన్

దవ్వనఁబోఁడెతండెది సదా “కురుగండి” కిన్లులేకదా॥

ఉ॥ చొక్కపుమేనివాఁడు కడు సొంపగు తామరమోమువాఁడుబల్

చక్కని తమ్మి రేకులకుఁ జాలగు కన్నులవాఁడు నిమ్ములక

దక్కినవాఁడు నిక్కముగ దక్కినవాఁడు కమండలంబుచేఁ
జిక్కినవాఁడు సుద్దినకుఁ జెన్న ససూయకుఁ గన్నవాఁడహో॥
చ॥ 'జయజయ దేవదత్త ! త్రిదశప్రతతి ప్రథితాభిపూజితా
జయజయవర్ణ్య నిత్య ! సదసద్విదభిజ్ఞ బుద్ధైక సాధితా
జయజయ సత్యభావ ! నుతసంయమి లోకశరణ్య దేశికా
జయజయ భద్ర !' యందు విలసచ్ఛుభదాప్రతిమానభావుకా॥

సీ॥ స్రష్టా ! విసృష్టాష్టకష్టా ! వినష్టారి
చేష్టా ! ప్రకృష్టేష్ట దృష్టిఁగొనుము
కర్తా ! త్రిలోకైకభర్తా ! తత్తత్త్వవి
హర్తా ! సమస్తాఘ హర్తా ! నతులు
శ్రీదత్తమూర్తి ! ప్రసిద్ధాచ్చక్షేరీ ! న
తార్థి ప్రపూర్తి ! హతార్థి ! యివిగో
బృందారకాగ్రీయ ! వందారు భక్తాఘ
మందార ! కైకొమ్ము వందనములు॥

తే॥ సర్వదుష్టాసురానీక గర్వహరణ
సచ్చిదానందమూర్తి ! ప్రశాంతవర్తి
వారితాశ్శితజనజూర్తి ! భావపూర్తి
సారెసారెకు నీకు జోహారులివ్వె॥ 109

—♦ కవిరాజ విరాజితము ♦—

నరహరి ! నీచరణంబనయంబు మ
నఃఫలకంబున నాటుకొనక
శరణను చుండంగ సారెకు సారెకు
సాధుగురూత్తమ ! సాదుమినక
గరుణనుజూడు మగాధభవాంధవి
కర్తనమూర్తి ! యఘంబడంగన
గరమనురక్తిని గామితదాత జ
గన్నుతనేత ! సుఖం బిడంగన॥ 110

—♦ మంగళ మహాశీర్షిక —

శ్రీపదులు పల్లభ సృసింహ యతులంచలఁ బ్ర

సిద్ధిగను దత్తగురుమూర్తి!

సేవదజలేజముల నేనయి ద్వి రేఫమను

విన్నుదు నుపాత్తవరకీర్తి!

యాపవలఁబాపఁదగు నాదరువ వీనయిన

నందఱకమంగళ మడంగున్

జూపఁదగు ప్రేమమును జూపిన

“సు ధా ర స పు”

జోషమున మజ్జితమెసంగున్॥

౫ ద్యమ.

ఇతి శ్రీ మేధా దక్షిణామూర్తిశ్వరాక్షిణ కరుణాకటాక్ష వీక్షాపాత్ర

నానల్ల పురహితమ కవీంద్ర పుత్ర మేధా దక్షిణామూర్తి

నామధేయ విద్యద్విధేయ కర్తృకమైన

అగు విశ్వవిద్యాలయము.

గ్రంథాలయము శ్రీ గురుసాదానమస్తు.

మొదలెట్టిది 22/6/55 పూర్ణము. ♦ ♦

శ్రీ...

—♦ సవరణలు —

పుట	పత్రిక	తప్పు	ఒప్పు
2	5	చేని	చె, ని
8	17	దెచ్చ	దెచ్చ
8	17	నవ్య	నవనవ్య

